

TIDEVARVET

30 miljoner skulder.
 Vad studentkonferensen bragt i dagen.
 Intervju med Anna T. Nilsson
 Den »lika rättens internationala».

Gina Löffler skriver om
Ester Almquists ut-
ställning i Färg och Form.

Mänsklig nöd och lust.
 Böcker av Agnes von Krusenstjern
 anmälda av
 Elsa Björkman-Goldschmidt.
 En »bättre herre» på besök
 av Raguehl Prim.

Vad har hänt?

SPOKFLYGNINGARNA över norra Finland, Sverige och Norge är fortfarande lika mystiska. Men vad man sett i Dalarna avslöjade sig såsom varande brännande ballonger, vilka en stämans tandfäcker släppt upp i mystifikationslyfte. — För Norrbottens vidkommande har amiral Lindman framställt en mera allvarlig interpellation i riksdagen om vad regeringen tänker göra för att hindra flygning över Bodens lästingsområde.

KONFIDENSLIG VAD KOOPERATIVA Förbundets galoschfabrik i Gästved, var på sin tid oömnade, är lyckligen bragt ur världen.

DET NYBLIVDE SVENSKA FOLKPARTIET har i sitt program en punkt om kvinnans rätt till arbete och löstillsättning med mannen, vilket icke hindrar att man redan i andra nummer av partiets tidning går till stormens emot vad man kallar för »subbevakningsläggen», d. v. s. där både män och kvinnor får arbetsinkomst. Visserligen attackerar man endast arbete som motiveras av lyxbehög, men var draga gräns mellan vad som är lyx och icke lyx. Hur en än söker linda in saken genom en formulering, som åsytar både män och kvinnor, är det tydligt att det skulle bli de gifte kvinnorna som närmast finge stryka på mattan.

TYSKA RIKSDAGEN sammanträdde den 30 januari. Årdraget av Tredje Rikets tillkomst. Sammanträdde räckte som vanligt bara en dag. Man antog en lag som, med upplösande av delstaternas folkrepresentationer, gör tyska riket till en enhetstat. På så sätt försvinner alltså icke endast Lippe-Deimold och Reuss-Gera, utan även Preussen och Bayern. Hitler protesterade i sitt riksdagsamtal emot den från monarkistiskt håll företrädde ten, att Tyskland endast kan bli lyckligt under sina gamla förbundsstatar och han betonas att Tysklands högste ledare skulle anses förtärd och ansvarig endast inför detta. Hitler strök starkt under sin vilja till fred och en sann försörjning med Frankrike samt sin förhoppning om en slutlig begravning av den historiska stridsaxen.

ENGLAND FRAMLÄDE NYTT nedslagsföreläggande dagen efter tyska riksdagens sammanträde, där det medger stor tysk uppsamning på vilkor av ständig kontroll och Tysklands återgång till N. F.

DEN PROTESTANTISKA KYRKAN i Tyskland och nationalismalonen har ännu inte kommit till någon uppöppelse. Vid en konferens inför Hitler uppträdde Göring oväntat och vållade brott i förhandlingarna och både protestantiska och katolska präster ha satts i fångelse. Men nu har riksdagsmännen utfärdat en skrivelse, där påpekas att politisgeringande som skyddshäkte, kassering och dylikt skall undvikas och Göring har fått vidarebefordra skrivelsen till sina underlydande. — Monarkisterna i Tyskland, som givit lutt åt sina känslor med anledning av kejserens 75-årsdag bli även inbent påpassade.

VARLDEN HALLES FÖRTFARANDE i öngålo oro över Torglers och Dimitroffs öden. Den förstnämnda har förlämnats till Berlin och ställda till statspolisens förfogande, vilket icke bådär något gott. Dimitroffs äldriga moder har

Elin Wägner:

Vi äro försvarslösa.

Det vore fördelaktigt om svenska folket ville samla sin splittrade uppmärksamhet och ta sig en stund för att betänka det faktum att den militära sakkunskapen nu begär en bombflotta såsom oungdänging för fosterlandets försvar. Detta betyder att den ämtligen medger omöjligheten av försvar utan flyganflottan och att den militära logiken därför kräver ett sådant.

Årets statsverksproposition avspeglar ingalunda denna ny synpunkt på försvaret. Fortfarande begäres fyra gånger så stort anslag för hö och havre åt försvarets hästar som åt flygets vapen och ammunition! Regeringen väntar på försvarsberedningens och vidtar inga åtgärder med anledning av det nya läget. Detta betyder att vi i närvarande stund äro militärt försvarslösa, om något skulle hända. Skulle det inte vara bra om svenska folket satte sig in i detta faktum. Något måste ju ske. Ett val ligger framför oss och det är ett stort ögonblick egentligen.

Om inte fjärde huvudditteln ger något intryck av detta, så finner man stämningens återspegel i de motioner, genom vilka den militära sakkunskapen talar. De visa på den ena av de vägar som stå öppna i denna försvarslösa stund. Vad lägges fram för och begäres av Sveriges riksdag är medel att börja på en liten bombflygflootta på 24 plan. Skulle det nödiga 8 till 9 miljonerna beviljas för detta ändamål, så betyder det att vi för evigt ha begravt förelästningen att ett försvar, som nöjer sig med att försvara landets gränser, duger något till. Då måste det bli slut med varje tal om att med vapen i hand försvara Sveriges jord

berövats sin folk och den amerikanske advokaten Mr. Gattagher, som skänkt samtliga bulgarernas hjälp och stöd hotat med utvisning. Jättetrostlötnen skulle det olagliga kvarhållande i fångelat av människor som frikänts av domstolen äga rum runt om i världen.

STAVISKYSKANDALEN har så starkt komprometterat den franska regeringen, att Chautemmes såg sig nödgad att avgå. Först trodde man icke det skulle vara möjligt för någon att bilda regering utan nval av parlamentet. Men den för 4 månader sedan avgående Daladier tycks vara fridrig att presentera sin ministär. I denna ingå dock icke vare sig f. utrikesministern Paul Boncour eller Herriot.

N FRUKTANSVARD JORDBÄVNINGEN har hämsökt Indien och kostat tusentals dödsoffer samt stor förelöde. Bl. a. ha tre städer förstörts och 2 små prinsoner fått sätta livet till.

SOVJET FÖR ETT SKARPT SPRÅK om Manchukuo och påstår de vitryska elementens demonstrationer.

SA HAR TER SIG Manchukoos nya kejsare av Guds nämnd i tyska ögon!

och så vidare. Nej, det skydd vi behöva för vår hjälplösa civilbefolkning och lika hjälplösa här och flotta måste operera utanför landets gränser. Vi måste ha ett så smidigt, så stort och skickligt anfallsvapen, att det kan sättas in en förlämmande stöt mot ett annat lands bombflotta och militära baser och så försvara dessa operationer mot oss. Vi som levat i över hundra år under den förelästningen att vår erkända fredlighet åtgär vårt skydd, jämte vår strängt defensiva och på intet sätt utmanande krigsmakt, måste väja oss vid en ny politik och en ny anda, den anda som vägar det snabba hänsynslösa anfall, som söker förekomma i stället för att förekommas. Det är ganska underligt att hitta trevare för denna nya anda bland årets alla motioner, som avspeglar det snälla svenska folkets liv, dess dagliga behov, dess försörjning, dess undergivning, dess värd och dess inbördes spänningsförhållanden. Ty från allt detta äro de militära motiven så strategiskt fjärran. Med undantag av att man vinkar med mera arbete åt de arbetlösa, om vi lägga oss till med nya vapen, utlämnas alla andra faktorer åt de rent militära. Och visserligen tenderar vårt lands militärapparat att som alla andra bli en invecklad konstruktion utan (Forts. å sid. 6.)

Vill Ni arbeta för en upplyst och ansvarskännande demokrati och bekämpa diktatursträvandena?

Drenurerera på Cidevarvet.

Vill Ni stödja en skolreform, som tar sikte på den växande människans behov under olika utvecklingsskeden?

Drenurerera på Cidevarvet.

Vill Ni arbeta för en aktiv pacifism och söka hejda militarismens anlopp?

Drenurerera på Cidevarvet.

Vill Ni bekämpa den växande reaktionen mot kvinnornas arbete?

Drenurerera på Cidevarvet.

Genom Cidevarvet får Ni varje vecka en översikt över världens händelser på dessa områden. — Exp. Crievaldsgränd 2^{ml}, Stockholm. Tel. 20 48 42. Heltårspren. kr. 6.—

Pier Gudro:

Den obefintliga korporationsstaten — skall den förverkligas?

Vad man i Italien kallar »fascismens produktionsarmé» har hitintills bestått av en massa »arbetsolådare», ett mindretal underofficerare och en »generalstab». Plus en mycket måktig »generalissimus». Mellanlinken har saknats. Eller med andra ord, fast fascismen numera anser sin syndikala grund fullt färdig, har den tills dato dröjt med att slutföra den korporativa förbyggnaden.

»Arbetsolådarna» äro Italiens syndikat, vilka fascismen till stor del övertagit från andra politiska riktningar men omkastat till de kontrollorgan, som för rättshälfandet är diktatorer äro nödvändiga. Ovan syndikaten stå federationerna. D. v. s. om ett syndikat omfattar respektive skobarbetare och skofabrikägarna inne ett mindre område, så famnar motsvarande federation ett större områdes samtliga arbetstagare och arbetgivare inom beklädnadsindustrin. Medan så de övan federationerna ställas konfederationerna gäller för hela landet och äro sex för arbetstagarer och sex för arbetsgivare, d. v. s. en för vardera av grupperna: industri, hand, jordbruk, sjö- och luftfart, inomlandstransport, banker och försäkringsväsen. Samt en trettonde som omfattar fria intellektuella yrkens utövare.

»Generalstabens» är det nationella korporationsrådet. Det instiftades 1930 och består av 150 medlemmar. Utgåvat till tredjedelar drivas utgöras av representanter för de nyssnämnda tretton konfederationerna plus delegater från de kooperativa förbundens centralorganisation. Resten utgöres av vissa självskrivna mi-

nistrar och partidignitärer samt ett tjugotal tekniska experter, vilka utses dels av korporationsministern dels av fascistpartiets generalsekreterare. Ordförande är »generalissimus», d. v. s. regeringschefen eller — på dennes uppdrag — korporationsministern.

Och de mellanlinke officerarne?? Ja, de skola vara dessa korporationer, varom i tolv år talats och skrivits och som nu ämtligen skola förverkligas — efter som lagen därom numera passerat såväl senat som kammare.

Medan man väntat på dessa lag, som Mussolini förklarar vara den mest revolutionerande under hela innevarande århundrade, ha de intresserade delat upp sig i två grupper: den ena har velat korporationer för varje särskild grupp producerer, den andra har velat korporationer för varje särskild produkt, färger, silke, bomull, bröd etc. etc. Lagen tillfredsställer ingendera av dessa tvänne parter. För att undvika ett alltför överväldigande antal korporationer har nmligen Mussolini beslutat att man skall inrätta korporationer endast för vad han kallar »produktionsens huvudgrenar». Vartill han emellertid fogat bestämmelsen att om så behöves kunna inom varje korporation upprättas s. k. speciala sektioner för enskilda produkter, vilka sedan kunna arbeta antingen ensamma eller i förning med andra dylika sektioner. Liksom också korporationerna kunna upprättas antingen fullt självständigt eller i förbund med en eller flera andra korporationer. (Forts. å sid. 6.)

Sjuksköterskans kall och yrke.

Sophiahemmet firade i fördags sin femtiårsdag i närvaro av många högt uppsatta personer och med stor högtidlighet — och det med rätta. Ty dessa tillkomst och nu femtiöndiga arbete bevisade en viktig insats i det svenska kulturelivet, inte minst därför att skapandet av sjuksköterskeyrket samtidigt innebar ett steg framåt i kvinnornas frigörelse.

Arbetet bland de sjuka, som tidigare varit långt ifrån välsänt, utfört av utbildade, öder undermåliga kvinnor, lyftes upp i sin förledning och omskapades till en uppgift med höga krav på sin utövares utbildning och allmänna vand. Detta var Drottning Sophias örförstörbara gärning. I sitt högtidligt vid femtiöndagsfesten framöll prins Eugén att det som stärkte Drottningen i hennes plan på den svenska sjukvårdens reformerande framförelse var den respekt för människovärdet, som aldrig uppbörde att vara det härande i hennes väsen. Så började hon i liten skala, med en kurs på fyra deltagare. Mycket ihärdigt arbete kunde så år 1889 det nuvarande Sophiahemmet tagas i bruk — från början kombinerat sköterskem och sjukvårdanstalt.

Hur djärt Drottningens tanke var, att bildade unga kvinnor skulle anställas i sjukvården, kan man bara förstå om man tänker på vilken strid det kostade för kvinnor på den tiden att över huvud taget få tillträde till något yrke. Någon större uppmuntran från läkarnas sida kunde de bildade sköterskorna inte heller påräkna — tvärtom tycks motståndet från det hållet länge ha varit ganska stort. Men så småningom fann man sig dock tillrätta med den vill utbildade och ansvarskännande arbetskräften.

Man saknade vid femtiöndagsfesten någon talesman för Sophiasystrens själva, som kunde ha framfört både deras tacksamhet, för vad som gjorts och deras synpunkter på utvecklingen av deras yrke. Det är intressant att följa denna utveckling, hur kvinnorna, som först måste kämpa för att frött få välja sig ett yrke i samhället, snart därefter måste uppta kampen för att inom detta yrke få vara fria och självständiga människor. Arbetet som tagits upp bland sjuksköterskorna själva för att ge mer karaktär av yrke åt sjukvården — i stället för den prögel av kärlekstjänst eller kall, som (Forts. å sid. 5.)

Radikal politisk veckotidning.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Triedalsgränd 2, 3 fr., Stockholm. Tel. 20 48 42.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh: *Eva Andén*, Norrlandsgatan 18. Tel. 73 75, 73 76. STOCKHOLM.

Specialitet: Familje- och arvsaker Bouppteckning och testamenten, förvaltningsuppdrag. Även skriftliga förfrågningar.

Professor Johan Almqvist
Nybragatan 7, Stockholm. Tel. 67 30 75

10-9-40-45, dans 3-10-14. Söndags 10-10-12.
Elevskola. **UPPLYSNING I AKTENSKAPLIGA OCH SEXUELLA FRÅGOR.**

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGSHEM
LINNÉGATAN 19

Mottager inackord. Även för längre tid. Tryggt och öppet, välrätt. Tel. 77 28 24.

Allm. Barnbrödsstusets poliklinik
Alla vardagar 11-12 för barnskadade och dess sjukdomar och 14-14.30 för kvinnosjukdomar.

För medelösa kostnadsfritt, för andra mot erläggande av 2 kronor.

Centralbadets damfrisering
rekommenderas
Elegant. Tel. 23 33 31. Fjörstklassig.

ELEEN JOHANSSON DAMFRISERING
SCHÉLEGATAN 18
TELEFON 50 74 13

Eldbegängelsen

är den bästa formen för förvandlingen av eldvädas stoff. Upplysningar om eldbegängelsen lämnas i Svenska Eldbegängelseföreningens (S. E. F.) Stockholmsavdelningens byrå, Sveavägen 25, 2 tr. (his). Tel. N: 23 20. Vardagar kl. 10-4, lördagar 10-2.

Medlemsavgiften i föreningen är en gång för alla för medlemmar i Svenska Eldbegängelseföringskassan Kr. 3,- för i annan begravningskassa inskrivna Kr. 8,- samt för andra Kr. 10,-. Föreningens tidsskrift "Sjunga Kr." 2,75 pr år (10 nr.) fr. o. m. 1934.

Medlemskap i Sv. Eldbegängelseföringskassan bekräftar de efterlevande fria kostnader och bestyr med dess försäkringsbrev. Läsa premier.

Folkungagatan 84

Besökliga 99 stannar vid porten.

IVAN NYVELIUS S. A. AHENIUS
LEG. TANDL. TANDTEKNIKER
Tel. 41 00 84. Tel. 42 52 56.

Smärtrfri plomb. Konstådiga tänder och tandläggning. Könsögen.

Billiga priser.

Gårdets Tandklinik
Valhallvägen 143, 4 tr., Stockholm.
Tel. 62 30 70.

Kostnadsfri rådgivning. Röntgen.

Vard. 9-5. Tisd. Torsd. även 6-8 e. m.
Söndagar 10-1.

ENDAST LEG. TANDLÄKARE

Rättshjälp

även för mindre bemedlade.

Bouppteckn. fr. 12 kr. Lösenrökkontrakt 6 kr., Testamenten 7 kr. samt därmed jämlikt. Ärenden till samma lags pris. E. O. Hovrätt. I. ÖRN. Sturens väg 14. Tel. 10 33 96. Mott.-tid 2-3, 6-12.

Den 3 Febr. 1934.

Trettio miljoner skulder.

Representanter för högskolornas studenterkåror med inbjudna skandinaviska och utländska gäster ha varit samlade till en studentkräfta, som bragte många intressanta frågor i dagen.

Överläggningarna berörde finansieringen av studenternas studier. Professor Wicksell visade i sitt inledningsanförande, med stöd av sina nyligen företagna undersökningar, i hur hög grad den akademiska utbildningen vilar på enskildas skuld-sättning. En samlad skuldsamma på icke mindre än trettio miljoner kronor vilar på den nuvarande svenska studentgenerationen och det är en ganska liten procent studenter som lämnar högskolorna skuldfria.

Med dessa fakta givna följde sedan diskussionen om vilka åtgärder som skulle kunna förbilla och förbättra studenternas levnadsförhållanden. Därvid behandlades försädragsfrågan och det framkom förslag om att man genom gemensam, kooperativ företag skulle kunna ordna inte bara denna men också få en billigare och bättre mathållning. Frågan om studenternas sjukvård är även brännande, då det visat sig att det akademiska livet icke är enbart hälsofrämjande. Genom underökning, företagna genom studentkårens egen försorg, har bl. a. påvisats i hur hög grad de unga studenterna falla offer för den långvärga och lärande tuberkulosjukdomen. Önskemål framkom om sådana anordningar att studenterna skulle kunna vårdas vid ett särskilt sanatorium, där deras sällskaps- och studiemöjligheter bättre kunde tillgodas.

Knappast i något annat land torde de länevägen i samma grad som i Sverige vara anlad för universitetstudier. Det har inberubett en styrka i så måtto att många medelösa därigenom kunnat få sin utbildning, då länen, särskilt i tidigare perioder, varit ganska lätta att få. Men det är även en stor fara. Ty det är klart att dessa skuldsetta studentgenerationer måste se med oro på den starka konkurrensen på de lärda banorna, dit de nu hänvisade att fortast möjligt söka få sin utkomst. Därför blev också frågan om överbefolkningen vid universitetens studier ventilerad. Olika förslag framkomma om hur tillrättad till dessa skulle spårras, kanske genom en sovring nedre i skolan eller genom särskild inträdesexamnen till universitetet. Men i andra sidan framhölls det osystematiska i att spårra möjligheterna till universitetsstudier, när arbetslöshet råder på snart sagt alla praktiska områden.

Säkert har vid en del högskolor mycket gjorts och kan ytterligare göras för att förbilla och förbättra studenternas studieupphåll. Men huvudfrågan blir nu huruvida det allmänna längre kan stå till svars med att helt överlåta åt den enskilde både att klara finansieringen och att utan skada till kropp och själ gå igenom studentlivet. Även utan ett så långt gående system som det ryska

Kungl. Hovbolmsberedning H. FLATOW
Säg det med blommor!
— Blomsterverksamhet till tre utskott —
Telegr.-adr.: Flatow. Telefoner: 11 05 06, 20 21 17. Postgirokonton 549

Kvinnorna inför världskrisen.

Stark opinion till den fulla medborgarrättens försvar.

Den appell till väktning omkring kvinnornas fulla medborgarrätt som på initiativ av Sveriges akademiska kvinnoförbundet, av ett stort antal kvinnoföreningar vid Konserthuset i höstas rikades till kvinnorna, har tagits upp och förts vidare vid flera liknade opinionsmöten på olika platser i landet. Tidevarvet har redan omnämnt några av dessa, nämligen i Malmö, Västerås, Västerås och Eskilstuna, där Socialdemokratiska kvinnoförbundet, Svenska Kvinnoets Västerförbundet och andra kvinnoorganisationer samverkade och där föredrag om Kvinnorna inför världskrisen hölls av fru Signe Weeman, fröken Elekta Tamn, fru Lydia Wahlström, rektor Honorine Hermelin, fru Helga Sjöstrand. Under de senaste veckorna rapporteras en rad välbesökta och ståtliga möten i när och fjärr. Sålunda har fru Elén Wägner, fru Weeman och fru Wahlström under den gångna veckan hållit i Sundsvall, där ni kvinnoorganisationer stodo bakom ett möte, besökt av fyrahundra personer, i Hudikvalv och i Söderhamn. I den sistnämnda staden var det enskilda personer som stodo för anordningarna, men att mötet uppbars av en stark opinion visar den stora anslutningen omkring de nämnda personer. Fru Wahlström har följande talat i Östersund. En stark samfällighet vilja att hävda kvinnornas arv och frihet i samhället — som ett oertergligt villkor för samhällets lycka samt utveckling — kom till uttryck vid mötena. På samtliga platser har konserthuset resolutionen enhälligt antagits, vilken är av följande lydelse:

Inskuten om den enklida människans värld, berövande av kun, ras och klass, är det i människlighetens dyrbaraste kulturförvär. Under den kris, som nu råder i världen, är denna insatta i fara för att förloras. Därmed bli också frihet, jämlikhet och rättvisa förkastade som samhällsliga ideal.

Reaktionen riktar sig i särskild grad mot kvinnornas såsom arbetare i samhället och hotar att starkt begränsa deras verksamhetsområden.

Vi här församlade svenska kvinnor, representerande skilda verksamhetsområden och olika politiska åskådningar, vara kvinnornas fulla medborgarskap vara ett omissligt samhälls- och äro fast beslutat att hävda

vår rätt till yrkesutbildning och yrkesutövning på grund av fullhet och intresse, berövande av elvständ.

vår rätt och plikt att ställa vår erfarenhet och duglighet i det allmänna tjänst.

Vi vilja verka för kvinnornas häjande ekonomiskt och socialt och för fullt tillståndligt mellan kvinnor och män i medborgarligt hänsende.

Vi vilja till kvinnornas att stuta sig samman i nödmådet kamp för mänskligt självbestämingsrätt och rätt att laga ansvar.

Det är att boppas att de kvinnliga värnarna i sådana åter sådana sina valda ombud i riksdagens kamrar, denna opinionen om, att en stark opinion står emot de angrepp på kvinnornas medborgerliga rättigheter, som nu göras i olika former. C. E. S.

— där staten bekostar den akademiska utbildningen men därvid även får viss monopollrätt till de akademiska bildade — vore det måhända möjligt att finna en form för bistånd och stöd från det allmänna, ett stöd som hjälper utan att tråda den fria forskningsrätt för nära.

Är kvinnosaken på avväger?

Framställningen till regering från Svenska Kvinnoföreningens Radiokommitté om ären kvinnors sakskunnande måste förordnas att deltaga i det pågående radioutredningsarbetet, har upplupord rektor Torvald Sachs till ett temperamentsfullt försvär. — »Kvinnosak på avväger, Förnstrés sista nummer — av den enligt hans mening hollande tillstållighetsprincipen. Red. Sachs fastslår mäns och kvinnors tillstållighet som en självklar och erkänd sak och menar att deras representation bör ske endast efter tillförlitlighet, icke efter kön. Detta är ju i och för sig värt att ansecka med tacksamhet och glädde. Men sedan gäller det den praktiska sidan av saken, hur den rättvisa representationen skall ske. Vore verkligen värdeordningen sådån, att dugligheten och tillförlitligheten fick komma fram oöversett om dess bärare är man eller kvinna — då kunde väl kvinnorna ha all anledning att ge upp arbetet. Det skulle då betydta att t. ex. på 300 riksdagsledamöter vore bara fem kvinno tillräckligt kvalificerade för uppgiften — eller låt oss på alla kommittéer och utredningar. Beror det verkligen bara på att kvinnorna icke besitta den nödvändiga sakskunnande och tillförlitligheten, att man här finner nästan utslutande män?

Och kvinnorna som »kulturerpersonligheter»? Inte en enda representant för denna kategori förelom vid den nya avslutade studentriksdagen. Var det därför att hon inte finns? Vi vilja visst ge redaktör Sachs rätt, att iden gamla olikställigheten mellan män och kvinnor grundade sig på en orättvis kategorisering efter kön; och att det »att söka få bort den, där den ännu finns kvar, är att kämpa för ett rättfärdighetskrav». Men vi tro icke att man ännu kommit fram till ett automatiskt, eller enbart tillförlitlighetsprinciper stände urval. Kvinnorna få nog ännu en tid själva göra sig påmind med sina berättigade krav.

Tiden är mogen för handling

på sexualundervisnings område.

Redogörelsen i förra numret av Tidevarvet för den undervisning i sexuell hygien, som meddelats i fortsättningskolorna i Julita, har väckt stort intresse från skilda håll. Vi återge härmed de sista svaren på vår rundfråga och börja med ett uttalande från läraren i Hagabergs fortsättningskola, Julia, fru Petrus Ekholm, som skriver:

Årsmötad att yttra mig om den undervisning i sexualhygien, som under innevarande termin meddelats vid Julita fortsättningskolor av rådokorsystern Dagmar Kallenberg från Stockholm ber jag att få anföra följande:

Frågan om undervisning i sexuell hygien i skolan är som bekant ingalunda av något nytt datum. Flera försök att få denna undervisning ordnad på ett för barnen lämpligt sätt har nog också gjorts på flera platser i vårt land. Huruvida man alltid lyckats att på det åsyftade målet, därom kan jag ej yttra mig. Frågan om också varit på så många gånger kamrater emellan även inom våra lärorek, med det man har alltid känt en vis blyvan för denna visst inte så lätta uppgift.

När emellertid skolstyrelsen ordförande rektor Honorine Hermelin erbjöd sig att på det fortsättningskolor, där lärarna så önskade, låta en på ordnad erfaren person lämna denna undervisning, så mottogs detta erbjudande med tacksamhet i samtliga fortsättningskolors lärare. Själv har jag alltid känt mig inkompetent till denna undervisning, och fru Astrid Frylman, som det skulle avlösas. Syster Dagmar Kallenberg och rektor Hermelin förmåga att låta barnen och på ett enkelt och okonstlat sätt fånga deras intresse, måste man giva det blåtaste erkännande. De visade därmed, att det går, kanske inte för alla, men för en del att stå ett, efter vad jag hoppas, gott resultat.

Ängående tillförlitligheten att undervisa gossar och flickor tillsammans vid jag ganska spörjande. Det gick emellertid över all förväntan utmärkt. Barnen togo det mycket allvarligt. Det var, som om de vore tacksamma för att de av en vuxen person fått en riktig kunskap, som de vuxna annars tuga med eller besvara med mer eller mindre löjlga osanningar.

När det gäller tidpunkten för skolans andel i undervisning i sexuell frågor, så är nog fortsättningskolelevernas ålder den viktigaste. Sedan man har det vara hemmens angelägenhet att desförinnan bibringa barnen svar på de spörsmål som de då och då komma med och att då giva dem besked på ett värdigt och sanningen enligt sätt. Det finns naturligtvis föräldrar, som tycka, att det är svårt för dem att lämna sina barn de upplysningar, som de små direkt eller indirekt vilja ha. Nå, vi skola inte döma dem för det, ty det är icke oenigen en svår uppgift, som det inte alla äro vuxna. Vi få väl emellertid hoppas, att när de, som nu äro unga, en gång bli vuxna, alla utan undantag fatta och förstå nödvändigheten av detta led i barnens uppföstran.

Med högaktning Petrus Ekholm.

Evrytmi

Grundläggande kurs för vuxna börjar tisdagen den 6 februari 1934 kl. 7,30 e. m. Fru Astrid Frylman, Klippgatan 18, Stockholm. Anmälan pr telefon 41 67 63, skärför kl. 10 f. m.

Allt nytt och intressant om FILM och FILMSTJÄROR läser ni varje vecka i -nyheter

Den vecka speciellt TUTTA ROLE-nummer.

S. F.-nyheter säljes i SF-teatern, i Biobiblioteket, i Röda Kvarn och SF-salongen i Centrums ljustig.

— PRIS 10 ÖRE —

SÖDERMANS LANDS
ENSKILDA BANK DEPOSITIONS-KAPITAL & SPARKASSERÄKNING mot högsta gällande ränta.
Solidarisk Bank. Grundad 1865.

Den "lika rättens" international.

Anna T. Nilsson.

En av de många rörelserna för kvinnornas fulla likställighet och självständighet i medborgerligt avseende är *Equal Right's International*, ett internationellt förbund, som bildades i Genève 1930. Denna världsförbund fick efter ett par års förlöp också en representant för Sverige i sin internationella styrelse, nämligen fröken *Anna T. Nilsson*, vällärd för Tidsvarvet som medlem reser och artiklar från Genève. Fröken Nilsson har i övert till är vistats i Genève med avseende till Paris och Bryssel, där hon så gott som utestulad ägnat sin tid och sina krafter åt internationellt arbete, framförallt på freds- och kvinnofrågoras område. När fröken Nilsson nu återvänt till Sverige passar Tidsvarvet på att vid hennes besök i Stockholm be om några närmare upplysningar om *Equal Right's* verksamhet.

Föreningen — som inte bör förväxlas med en amerikansk kvinnosaksförening med samma namn — var från första början internationell, säger fröken Nilsson och har nu anslutning från omkring 22 länder. Tjejkoslovakierna har en grupp och i Finland har en kvinnoorganisation som sig bildat en särskild kommitté att följa arbetet. I andra länder har redan existerande föreningar anslutit sig. Svårigheten särskilt för de mindre länderna

äldrig att glömma — det var för mig egen del verkliga uppgelstunder.

Genom lärarnas vällyst stämde uttalanden i förra numret av Tidsvarvet tycker jag mig förstå, att de ansett 13-14-åringarna den rätta för denna undervisning och vad som mer och mer framsträtt för mig som en bestämd faktor är *nödvändigheten*, vill jag nästan säga, av samundervisning för gossar och flickor i folkskolan. Det behövs då inget kolloiterande av uppgifterna, utan alla ha fått veta lika mycket och därmed punkt. Amnet faller sig då lika naturligt, som vilket annat ämne som helst, och man väntar icke barnens uppmärksamhet så starkt vid saken på detta sätt.

Vad föräldramötet beträffar anser jag att dessa fullt korrekt, att sådana höllas, då föräldrarna bora vara helt underkunniga om, vad deras barn få för upplysningar i skolan i detta ömtåliga ämne. För mig en del måste jag säga, att föräldramötet varit de mest påkostade. Jag har där naturligtvis mött två motsättningar i kritik, nämligen den mistroiska och den välvilliga, men mot slutet av varje föreläsning för föräldrarna har det nästan alltid känts så, som om den senare tagit överhand, och många härigenom handslag med tack vittna därom.

De lärare jag hade mött att träffa under min rundvandring i Julia tycktes alla ha blicken öppnad för nödvändigheten av sexuell upplysning för barnen och då kanske helst i förämningskolan. De ha alla visat sig lysa ett varmt intresse för saken till barnens fromma, och inom pa-

är ju, framhåller fröken Nilsson, att det i stor utsträckning bli samma personer som representera olika föreningar med liknande syfte. *Equal Right's* mål är att bilda en snabb och bekväm förbindelse mellan Genève och de olika staterna. Dess program inledes i den kortfattade konvention för vilken den arbetar, och som går ut på fullt likställighet för män och kvinnor i ekonomiskt avseende lika väl som fråga om lagstiftning. Den ser lösningen av likställighetskravet i ett allmänt antagande av denna konvention från samtliga staters sida. Frågan har nu fått en särskild aktualitet genom Pan-Amerikanska kongressens beslut vid årsskiftet. Kongressen antog nämligen i form av en rekommendation detta fördrag, den s. k. »*Equal Right's* treaty». I Förenta staterna pågår för övrigt just nu ett energiskt arbete på att bilda denna bestämmelse intagen som nytt tillägg i författningen.

Redan från början av *Equal Right's* verksamhet hade vi både Lord Cecil och dr Benes på vår sida, berättar fröken Nilsson vidare, och även minister Erich, för att nämna ytterligare ett exempel, ägnar ett visst intresse åt det tillvägagångssätt liknande *Equal Right's*. Förbundet har en byrå i Genève som följer arbetet. Organisationen ordförande är en engelsk f. d. rösträttsskivna, *Helen Archdale*, vilken var den europeiska initiativtagaren till verksamheten. Hon var en av Lady Rondthas vänner och har liksom många av den radikala kvinnorörelsens förkämpar stannat i fångelse för sitt arbete.

Just nu, säger fröken Nilsson till sist, ha förkämparna för lika rätt just nu andning ut på våra nedstämda — det ser ut att tjåna ganska litet litet med konventioner via Nationernas förbund, när man ser dem mot de faktiska händelserna i flera länder. Men likväl som vi måste arbeta med all energi för att N. F. må bibehålla och förbättra, likväl är det nödvändigt att inse att kvinnorna ha en viktig del där.

Casan.

rentes måste jag ge en eloge för den utomordentliga disciplin, som de hade på barnen. För den, som är föreläsaren i detta ämne, är detta värt att beakta.

Så ville jag framföra min tacksamhet till skolstyrelsens ordförande, rektor Honorine Hermelin, som varit mig ett utomordentligt stöd vid framförandet av detta ömtåliga ämne. Det är starkt anknytning och uppmuntran att ha vid sin sida en erfaren pedagog, som så hängivet tar del av ungdomens fostran, för att de en gång skola vara väl förberedda att möta livet.

När jag fick detta uppdrag ställde jag mig till att börja med ganska undrade hur det skulle tas emot och uppfattas. Men när nu denna föreläsningsserie i sexualhygien är genomförd och jag ser för mig alla ansikten jag mött — främst alla dessa från lantarbarnens breda lager — och hur naturligt och allvarligt de upptagit saken, då kan jag inte förstå den diskussion som ständigt pågår i pressen om sexuell upplysning eller icke. Tiden är nu mogen enbart för handling. När jag tänkt över hur en sådan upplysning skulle kunna ordnas all framgent har jag undrat: skulle det inte kunna tänkas att ämnet sexualhygien även toges upp vid de upplysningskurser i olika trakter, som Röda Korset anordnar landet runt, med självsköterskor som föreläsare?

Vid dessa kurser förekommer undervisning i hygieniska frågor av olika slag — borde det icke kunna ordnas så, att också ämnet sexualhygien kunde få sin plats där. Med utmärkt högbaktning. — Dagmar Kallenberg.

Om praktisk ungdomsutbildning och belånade ägg. Ett dussin riksdagsmotioner.

Bland de skolmotioner, som väckts vid årets riksdag är det särskilt två, som vi här vilja upphålla oss vid och som synas värda allt beaktande och stöd. Det är dels fröken *Kerstin Hesselgren* (fv.) i Första Kammaren om *anslag till undervisning i hushållsgörömd vid vissa allmänna läroverk* — ikalkydnade motion har väckts i Andra Kammaren av hr *Bengtsson i Norup* (l.) — dels hr *Wagnsson* och *Sjodahls* (s.) motion i Första Kammaren angående *undervisningen i manlig stöjd vid de allmänna läroverken*.

De båda sistnämnda motionerna önska först och främst att den manliga stöjden måtte införas vid de allmänna läroverken enligt de kungöreser beträffande undervisningsplaner och timplaner, som redan finnas utfärdade, men som icke äro trätt i kraft. I årets statsvetterproposition finnes ett förslagsanlag uppteget på 4,900 kr. avsett för avlöning åt slöjdlärare vid de åslydte läroverken i U. n. Undervisningen bördes alltså framhålla motionärerna, i den utsträckning anslaget medger, bedrivs enligt 1933 års undervisningsplan. — I motiveringen framhålls med rätta det stora värdet av slöjden som uppfostringsmedel. Slöjdundervisningen har också fått värdefulla påbyggningar för högre stadier, så att den kan tillgodogöra olika praktiska verksamhetsgrenar. Den ger de unga eleverna en möjlighet att prova sina anlag och ev. välja det praktiska arbetet redan på ett ganska tidigt stadium. Detta är, framhålla motionärerna, av stort värde just i vår tid med dess överflöd på ungdom med ensidig teoretisk utbildning. Betydelsefullt är även att såväl den grundläggande som den högre skolan ger sina elever möjlighet till produktivt och värdeskapande arbete, och väcker deras intresse för detta, hvilket för individ och samhäll är av största behov. (A. K. n. r. 93.)

Vi instämna tillfullt i denna motion liksom i fröken Hesselgrens om den husliga undervisningen. Fröken Hesselgren träffar alltså en mycket viktig punkt i denna fråga, när hon är konsekvent och visdykt nog att förorda skolökundervisning också för pojkar, ehuru det under nuvarande depression inte torde finnas medel till en sådan sak. Hon påpekar emellertid, hur man tvärväntet alla försökningar om praktiska läroämnen i kommunala skolor, strukt i hushållsömbömen — av sparsamhetsskäl — från schemat i samrealskolorna och vissa högre allmänna läroverk, där den redan en gång blivit införd i samband med att dessa skolor öppnades för flickor. Enligt uppgift har undervisning i ämnet hushållsgörömd varit införd i 14 skolor, och i dessa skolor högre läroverk för flickor. Den sammanklagda utgiften från statens sida för undervisningen har varit så blygsam som 6,000 kr. under läsåret 1931-32. Samtidigt bör man komma ihåg att alla andra skolformer, kommunala, folk- och fortsättningskolor, högre folkskolor, kommunala metoder och tekniska flickskolor, t. o. m. statens egen normalskola för flickor och folkskoleseminarierna ha en sådan undervisning. Så mycket mindre motiverat är den dragits in vid statsläroverk, där den redan i gångsätt och där i ö. Bärjungaarna — enligt svenska skolstyrelsens förordning — som komma från folkskolans fjärde eller sjätte klass, inte fått någon sådan undervisning och oftast heller aldrig komma att få det senare. Både flickorna själva och deras föräldrar beklaga i allmänhet, att de måste avstå denna välbeförhöliga och för dem så intressanta undervisning, påpekar motionärerna.

Måtte här icke den formella sparsamheten tillåtas ta överhand över ett berättigt krav, utan insikten om det praktiska arbetets betydelse för både gossar och flickor, bestämma i riktning mot en gynnsam lösning (F. K. n. r. 16.) Herr *Andersson i Falkenberg* (s.) m. fl. motionerna är en ökning av det av Kungl. Maj:t föreslagna anslaget till hantverksmätare för utbildning av lärjungar, så att man i stället för 75 lärjungar måtte kunna skänka utbildning åt 100 stycken. Under förutgående år tillägnas utbildningen kan ordnas så att den

uppfyller rimliga krav på effektivitet, är väl även denna framtida tillvägagångssätt och tillfredsställande utbildningsmöjligheter att förorda — även oavsett i vilken utsträckning den kommer att tas i bruk för senare yrkesarbete. (A. K. n. r. 88.)

Ett brokigt avsnitt inom riksdagsmotionerandet utgör i år liksom föregående år de mångfaldiga förslagen till tillskyndad och understödd för olika produkter, framförallt jordbruksprodukter. Utan att för dagen närmare gå in på den översvallande förteckning för självhushållningens princip, som kommer till synes i dessa motioner samt den utrotliga och betänkliga tilltron till länevägen som bästa utväg ur jordbrukets svårigheter, vilja vi här anföra några belysande exempel. Herr *Nilsson i Hörby* (bf.) m. fl. begär i Andra Kammaren ökat tillskyndad för utövande av ägg-beam än mer upprättande av en fond för bildning av konserverade ägg. Sedan man till förlagen om minskning av antalet moderator vid Flyging, om begränsning av margarinavstättningen inom landet m. fl. förslag till inskränkning och begränsning av produktion och försättning, möter man med en viss förväntan Herr *Pettersson m. fl.* förslag i Första Kammaren om ökat anslag till främjande av olmatinad av nötköpsavövel. Det visar sig emellertid att detta förslag, om statsanslag till jordföreningsarna, framförallt avser ett kvalitativt förslag. (A. K. n. r. 15, 114, 45, 46, 47, F. K. n. r. 38.)

Av det stora antal motioner, som från eller annan sygningspunkt tagt upp brytningarna inom samhället mellan konservatism och socialism och mellan arbetsmarknadens viktiga parter, nämna vi för dagen hr *Lithanders* (h.) om ändringar i kommunallagarna till beredande av skydd för de kommunala skattebetalarna, samt hr *Westmans* (bf.) m. fl. om att även hot av arbetslöshets, blockad, bojkott etc. — företaget i arskid ett oavhängt någon gods eller penningar — måste följa under den ny, av regeringens föreläsning lagen om uppressing. Prof. Westman understryker hur sådana missbruk av ekonomisk och social överhöghet djupt upprör det allmänna rättsmedvetandet och föreslår straffet — liksom Kungl. Maj:t i sitt förslag — till fängelse eller straffarbete i högst fyra år. (F. K. n. r. 62.)

Mr *Lithander* tror att lagstiftning om statsinspising vid kommuns vänskötsel av sin ekonomi samt andra åtgärder till de kommunala skattebetalarnas skydd, som kunna befinnas ändamålsenliga, skall kunna motverka det ohjelplova slöseri som de socialistiskt styrda ständerna ådagaläggja i sin förvaltning. Motionen riktar sig framförallt mot arbetslöshetsunderstöden och fattigvärderna. Det är ju gott och väl att begära lagstiftning till skydd för sin egen dom, och som för det första värdet av en samordnad kommunalförvaltning. Men för det följande ändra detta innt på den faktiska verkligheten, med ett produktionsystem, där stora skar av människor åro bokstavligen utestända från arbete och utkomst — och vilka icke kunna lämna vinden vrid vid sig för det andra förde svaret liksom i kommunens förstånd i någon mån bero på de människor av vilka den består. Utan ansvarskännande enskilda lär inte statskontrollen — trots lagstiftning — bli mera effektiv än den kommunala. (A. K. n. r. 78.) C. H.

Om Det internationella samarbetet och demokratin talar chefredaktör *Allan Vougt* tidningen den 6 febr. kl. 7.30 e. m. på K. F. U. Ma hörsal, Birgerjarngatan 35 (ing. Från Snickarbacken), Stockholm. Föredraget i den tredje serien *Tidningslivet* förordnades för Kristet Samhällets förbundet för Kristet Samhällets förbundet. Bilj. å 50 öre vid ingången.

KARLSTADSTIDNINGEN

för konsekvent den kulturella demokratin talan inom Värmland, där den är allmänt spridd

bland olika folklika grupper både i stads- och stadsartade samhällen och på landsbygden.

KARLSTADSTIDNINGEN

är en av landets prisbilligaste dagliga tidningar. Den kostar på posten för helår Kr. 12:— och för kvartal Kr. 4:—.

Läs den nya litterära tidskriften

UNGA RÖSTER

Under 1933 har bl. a. medarbetat: Norman Angel, Erik Blomberg, Ingeborg Björkfeldt, Hans Borwid, Johannes Edelft, Waldemar Hammenhög, Vera Inber, Eyvind Johnson, Josef Kjellgren, Selma Lagerlöf, Ivar Lo-Johansson, Harry Martinson, Somerset Maugham, Anders Mäurberg, Bertrand Russell, Markia Stiernstedt m. fl.

Om 75 öre insändes erhålles alla under år 1933 utkomna tre nr. Bör ej skänkas i något bibliotek.

Red. och Exp.: Box 273, Sundsvall.

Agnès von Krusenstjerna

PORTEN VID JOHANNES

ÄLSKANDE PAR

Fröknarna von Pahlen

950

SPEKTRUM

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00

FOLKUNGAGATAN 65 • " " 73 37

GOTGATAN 52 • " " 33 90

Mänsklig nöd och lust. Ester Almquists utställning

Böcker av Agnes von Krusenstjerna i Färg och Form.

Över den avdelning av mänskligt psykoplik som Agnes von Krusenstjerna presenterar i sin nya romanserie (Porten vid Johannes, Ålskande Par, Färg Spektrum) får man en spontan känsla av att det borde stått en skylt med »Ej för nervvaga!» Kanske är det meningen att bilden på första bokens omslag, i diskret form skall utgöra en sådan varning, men den är dock inte tydlig nog. För den i allmän bemärkelse sunde och vanliga läsaren är det inte en sänker att läsa dessa båda böcker — för en ovanstående och intressant utställning som säkert blir en chock. Man kan invända att inte varje bok som skrivs är avsedd att kunna läsas av konfirmander, men något tilltalande tecken skulle i detta fall ha varit önskvärd — även om det är praktiken ej är utförligt.

Det vore säkert fel — och i alla hänseelser fullkomligt resultatöst att säga till en så pass starkt konstruktiv och begriplig människa som Agnes Krusenstjerna: skriv inte så mycket om sjukliga saker! Eller: gräv inte endast bland det som är smärtsamt, unikt och skönt! — Jag antar att hon hör till dem som måste måla så det rör dem att måla. Men man kan ändå tänka sig att hon skulle ha skrivit tydligt om något tyckta det är synd både om och på henne att det skall vara så.

Just för hennes stora begåvningsskall! Hon kan skildra svensk herrskaps- och herrgårdsmiljö som ingen annan och hon kan placera in människor i deras omgivning så öskigtjåkigt, så levande, så tydligt naturligt och ändå stort konst kan. Ut på landet är det också som om det sinnesstatede, nervslappade hos henne då och då lägger sig till. Ljuma föränderliga kvällsvindar blåser och en gyllenvan dager ger sitt skimmer åt dyra gestalter. En gammal park kan ge sig: »Det är så vackert här, så vackert här på landet, såvare arrendatorn. Tor Holmström till fröken Petra von Pahlen. »Jag vet det, för jag har alltid levat där. Jag skulle också förlora mig i staden. Huset utifrån är inte något medeltidande med oss. De är av sten — okänsliga. Men när jag går här i parken, blöja mig, tröttna gräsa mot mig. De är fulla av sav. De leva. Jag känner det så. Ser man på dem genom en dimma av tårar som du nu, Petra, så gråta de också. Det — Men. Man blir inte så ensam då...»

Men naturen är inte alltid lika öm. Havet rullar ibland med besatande, hotande våg och när blåsten får genom parkerna vid här skuggorna mot glästrummet gardiner till fåglar som höjer och sänker sina vingar i en maktlös flykt. Dessa skuggfåglar som inte förmår komma ifrån gräset utan »flogo och flögo på ett suckande förtvivlat sätt men kunde inte fås vidare i naturen» — det är till en sinnelikt för Angela v. Pahlen. Tankarna vrida oroligt rulla sig på ett trångt område utan att kunna lyfta sig till flykten. — Och en önd svart katter sitter på grindstolpen och gnolar.

Det är de två, Petra och Angela von Pahlen, som egentligen utgör bokens huvudpersoner och som i ledmotivet återkommer bildas deras kärlek till upptäcktsresanden Thomas Mellet. Kring frökenarna von Pahlen grupperar sig den Pahlenska släkten i helg och söcken, i nöd och i lust. Miljön är den svenska högredmetklass med dess stads- och lantliv

från bondelagets dagar till krigsutbrottet. Sveriges politiska händelser står som bakgrund och i Thens svenska Hästens från sin skarpa rapp av en inte alltid nådig piska.

Det är inte mycket av hälsa och lycka i dessa båda böcker. Varr man vänder sig stöter man på människor fångna i vantrö, förtvivlat och andra svåra syndor och laster. Mera det senare. Där finns utpressning, blodskam och pervertitet, sutenörer och förförare av båda könen. Och det värsta är kanske att man mindre förmått det järnhårda greppet av en grym natur oemotståndliga drifter, utan det är snarare vinningstolstånd, ynkliga fåfänga och egenkärlek som utgör drivkraften. Även ur konstnärlig synpunkt måste man ibland opponera mot denna anhopning av onatur och ondska inom en så pass begränsad värld. Man söker efter de ruffärdiga för vilkas skott staden skall flytta.

Men där finns ett par. Och ur denna omgivning glimmar deras värld med ett nästan mystiskt sken. Lilla Angela von Pahlen, ung, skär, frisk och varm hör till de mera tjänande, flickgestalter som skildrats på svenska. Och den blide Hans von Pahlen, som är dödsmärkt av krafta men ett ökar vänta ut sin tid utan kärlek döden i förväg, ger på sitt stilla försvurna sätt en god ledning i nobla oblige. Även Stanny Landborg, ocksdalssoldat och tapper i synd och i did hör till de rättfärdiga skara.

Agnes Krusenstjerna kan teckna människor. Men hon ger dem inte så sällan en lätt karikerering. I detta påminner hennes uttryck ibland om de gubbar som Harriet Löwenhjelm brukade rita. Det händer att de som föregås av hennes penne blev litet stöta och frågade: »Var för du här du karrikert mig så?». Harriets svar biträde inte upp situationen: »Nej, men det är väl ingen karrikatur?» — Hon såg dem så. Och det gör nog också Agnes Krusenstjerna. »Det måtte vara tråkigt att se folk så blå», utropade en gång en av Harriet Löwenhjelm vänner. Men på det kan man väl utropa sig att begreppet »blå» är så varierande, dels att konstnär i stället ser så mycket annat i en människas ansikte som är fördolt för andra och som kanske minst av allt gör det »stråkigt» att se.

Agnes von Krusenstjerna skildrar både det sunda och det sjuka väsendet, mest det senare, men en rörande längtan efter allt friskt och vackert där ofta som en ren val fläkt genom den förpustade luften. Vackrast och finast har hon kanske i »Ålskande Par» skisserat två mycket unga flickors svärmande bygga vinenskap för varandra. Hon behåller sitt ämne på alla punkter och hon väjer inte för några städer på skidårets väg. Den blide bländande kärlekstommar som hon så ohöjligt och mästerligt förmår att återge kan också slå om till en lyrisk stämning av stilla och högtidlig ro. Kanske är det en fördöm som gör att man hellre skulle önska en del osagat, att man hellre skulle vilja se enbart skenet, där hon målat hela glorien — men detta är en smatsak och de *gustibus non disputandum*. Men en sak som absolut måste fördomas ur smaksynpunkt är däremot de antydningar till nyckelroman som förekommer. Det är inte på något sätt nöd-

En hel del stockholmare, som besöka Ester Almquists utställning, stifta kanske först på bekantskap med denna konstnärinna, beroende på att hon numera sålilla utställer i huvudstaden. Men många få också därvid tillfälle att uppliva bekantskapen från tidigare år, då hon ännu ej lämnat Stockholm för att bosätta sig i Sydsvetige. Ester Almquist tillhör den krets av konstnärer, som fingo sin utbildning på Valand i Göteborg. Efter den stora opponertrörelsen på 80-talet med dess konflikt med Konstakademien framgick Göteborg som ett centrum för den unga konsten. I den där upprättade konstskolan Valand ha ju åtskilliga av de »mera betydande och originella konstnärerna från tiden omkring sekelskiftet fått sin grundläggande utbildning. Trots den förstelse, som mötte de unga, ers, lockade dock huvudstaden och Konstnärskolans på 90-taliga grundskola. Vid denna skola enligt programmet en triare och modernare undervisning i bemästrats i motsats till akademiens som sleptriarisk utömda.

Ester Almquists utbildning skedde i överensstämmelse härmed. På Valand inbjöt hon Carl Larssons undervisning och i Konstnärskolans skola bl. a. Richard Berghs. Det var i den franska impressionismens efterklangsdagar, då landskapsmaleriet helt behärskade konstens. Men denna landskapskonst, se levande och rikt från början med sin vibrerande, ljusdruckna luft och sin uppljuskadglädje i naturen, började så småningom mattas. Allt var liksom genomskott, utömt i dess begåvande värld, jakten efter nya motiv var påfallande. Den moderna konstens genombrott i början av 1900-talet kändes som en befrielse för denna äldre riktning, som visserligen fortfarande kunde frambringa verk av skönhet och finess, men som innerst hotades av konventionell syn och stagnation.

Ester Almquist började som landskapsmaler. Bilda, lyriskt lätgläta landskap

är vad man minns från hennes äldre skede. Ett afntonadslag, medfogat på denna utställning, med spåda björkar, silhuetterat mörka mot en blek himmel, tun, plant pågladd färg och drömskt stillhet kan anas som typiskt därför. I sin konst från i huvudsak det sista decenniet utvecklar hon en tyngre, kraftigare stil. Bosatt sedan 1920 i Lund, har hon kommit i kontakt med en annan natur och så småningom utbildad en annan stil. Skildringarna av ljungbackars tunga, blåvioletta kupor under en stormriven himmel med havets mattblå strimma i bakgrunden eller potatisplockerskornas massiva gestalter i ett kärvat, trådlöst landskap med ormande stengärdsgårdar och åsar ha en ny plasticitet och bredd. Kompositionen är ofta vackert avvägd, som t. ex. i ett soluppgångslandskap med bergens bakom varandra staplade massor, fallande mot mitten, som lämnas fri och helt behålls av en tungt flammande neder. Impressionismens tilläggs utsmitt är här ersatt av den moderna konstens krav på stil och genomförd komposition. En såväl ur färg- som kompositionssynpunkt vacker verk är »Noahs offer», maktigt trots sitt lilla format. I ett väl bergslagslandskap de agerande, Noah och hans släkt, i bildens centrum till årtredens. Noahs figur, starkt tillbakastad med lyfta armar, får sin dramatiska karaktär av rörelsen och ljuset, som samlas i en fläck på figurgruppen och den uppåt vridande offerleden. Regnbågens svängda linje bidrar en harmonisk avslutning uppåt och ger samtidigt bilden dess starkaste färglag.

Huvudparten av utställningen utgöres emellertid av akvareller och teckningar, och i dessa möter man också Ester Almquists starkaste konst. Figurmotivet har så småningom vuxit sig fram och är här dominerande. Havet och vad därtill hör — båtar och bryggor, sjöarnas och fiskare — fylla till stor del denna verk. Det är sommarvitetelser vid Ronneby och Vät-

tern, som här få sin konstnärliga manifestation. Den utgående båten möter i flera varianter, ibland stående nästan kappkräp i vägsvalet under en mörk överskimmel, tyngd av sin last av fiskarkvinnor med schalfernas gulvita tecknar fallande över de kraftiga gestalternas blå och rödvioletta färgtoner och mannen i åktern, som här griper om rodet. De ha ibland en färglag som gamla kyrkfönster norr om Alperna, violett, grönt, brunt, gulvitt. Intresset för kompositionen och rörelsen är tydligt. Båten diagonal skär igenom bilden, dragande i figurerna i samma schena. I en akvarell med folk på en brygga kommer detta åt tydligare fram. Bildytan är väl avbalanserad i vertikaler och horisontaler med figurerna samlade i två våningar. En fiskarbåt lägger till vid en brygga, full av folk. Bryggans horisontala band skäres vinkelrätt av uppstapade stavar i båten. Lustigt inordnas de vertikala figurerna i dessa »rus», liksom figurerna i ett altarskärs nischer. Det är också denna komposition som föresvävat örken Almquist vid skapandet av detta originella verk, f. ö. reserverat för Nationalmuseum.

Färgbehandlingen är ganska olikartad. I oljemålningarna är färgen vanligen tjockt pålagd, ofta tung och grå, en aning komiskt. En dragning till nedsmidda färger möter nog också i akvarellerna: Det är dock, som om denna är färg mera till för fröken Almquist. I en liten grupp möter man en ljusare, mera skärmande färgskala, som på ett annat sätt låter papperets ton komma till sin rätt. Till de vackraste av dessa hör en strandbild med rörelsen till nyanserad i de olika figurerna, grupperade kring en kraftig, framströkande kvinna i ljus vitout. I sepia- och kolteckningarna kommer ofta en fin tonighet in. Figurerna skjutna bakom varandra inåt djupet, vatten eller slätt sluta sin vida yta omkring dem, och i så, summariska linjer byggs grupper upp med stark känsla för väsentligheter i form som rörelse.

Det är denna känsla i teckning och komposition, som kvarstår i minnet som det bärande i Ester Almquists utställning.

Gina Leffler.

Riksteatern.

Den 20 januari förra året framlade ecklesiastikminister Engberg sitt uppmärksammande projekt om Riksteatern. Ett år har förflutit sedan dess och den tillståta kommitténs arbete har börjat bota frukt. En av kommitténs första åtgärder var att för föreningen Skådebanan uppdraga en del av det organisatoriska arbetet, d. v. s. att först och främst rita i landet bilde publikationsamtningarna liksom den, som av Skådebanan bildats i Stockholm. Beträffande landsorten, lade man i första hand an på att få lokalavdelningar bildade å de orter, som föruttagna på Dramatens resplan för den föröskurne, som företogs under den gångna hösten. Beträffande Skådebanan i Stockholm är det meningen, att Skådebanans publikorganisation i Stockholm skall bli en lokalavdelning av Riksteaterns publikorganisation. Söndagen den 21 januari i år bildades den behövdade centralorganisationen för Riksteatern vid en konferens mellan representer för lokalavdelningarna i landsorten och teaterredningens ledamöter.

Riksteatern vill garantera sina medlemmar god teater för överkomliga priser. Man måste också medge, att det är stora förmåner, som Riksteatern erbjuder. Medlemsavgiften kommer att sättas så lågt som 3 kr. per person. Även biljettpriiserna kommer att bli mycket billiga, och desummat får varje medlem utan extra kostnad en rikt illustrerad teater-skridrift, som skall utkomma med 20 nummer om året. Att intresset är stort visar av den livliga anställningen på landsbygden. Inom mindre än 42 lokalavdelningar äro nu färdigbildade, och den totala medlemsfrågan, exklusiv publikorganisationen i Stockholm, är redan uppe i ca 6.000. Men även i Stockholm har medlemsantalet ökat avsevärt.

Bland tidevarvets mest anlitade boktryckerier står

Zetterlund & Thelanders

fortfarande bland de främsta

RADIKAL prispolitik, kort leveranstid och gediget utförande garanteras våra kunder.

SKEPSBRON 40 • STOCKHOLM
TELEFON N: 23 11 80 (VÄXEL)

F. Panferow:
BRUSKLI.
En roman som behandlar kollektiviseringen i Sovjetunionen. Ett måsterverk som har utkommit på ett flertal språk. 450 sidor. Pris kronor 3: 50.

Ivan Olvchitz:
ANNA, HEMBRITÄDET FRÅN LANDET.
Författaren skildrar i »Anna» en arbetarklass livshistoria. Det första förslaget i den tjekiska litteraturen att gestalta tiden från 1919 till 1921, det tjekiska fallets stormtid, som gjorde den österrikska provinsern till en tjekisk republik. 251 sidor. Pris kronor 3:—.

Klaus Neukrantz:
BARRIKADER I WEDDINGEN.
Verklighetsroman om en gata i Berlin de blodiga majdagarna 1929. 199 sidor. Pris kronor 2: 50.

Till Förlagsaktiebolaget Arbetarkultur, Jakobsgratan 22, 3 tr., Stockholm.
Underkrädd rekriverer härmed att sändas mot postförskott:
..... ex. Bruski å kr. 3: 50.
..... » Anna å kr. 3:—.
..... » Barrikader i Weddingen å kr. 2: 50.

..... Namn

..... Bostadsadr.

..... Postadress

T. V.

Rikt illustr. Katalog
över burlägg, akvarell och tillbehör sändes mot 50 öre i frimärken.
A. G. COHNSONS HANDEL, S. 1 Pöhlsgatan 12, Stockholm.

En "bättre herre" på besök.

Ana-Lisa pappa var i antågande. Ana-Lisa pappa var en så till vida märklig person som hela huset sedan lårat tillika hört talas om honom, men ännu ingen sett honom inte ens Ana-Lisa. Ana-Lisa var fru Forsbergs, portvaktsskammans, fosterdotter, och i fru Forsbergs värld hade hon varit sedan hon bara var några månader gammal. Vid den tiden hade nämligen fru Forsberg, som var änka och bodde i sin lilla stuga i sin hemtrakt någonstans i Småland, fått besök av en grannne, ämnen Gustafsson, som har flickan på armen och berättade att hans dotter varit hemma på besök och haft barnet med sig, när hon kom. Nu hade dottern rest sin väg igen, kvartsmånde barnet hos gubben, som rakt inte visste vad han skulle ta sig till med flickan. Besökande såg han fru Forsberg att ta hand om henne några dagar, tills han fick ordna för sig på något sätt. De några dagarna hade blivit veckor, månader och år, gubben Gustafsson hade dött, och när man äntligen fick tag på Ana-Lisa mor och ammodade henne att sörja för flickan, så gav hon till svar, att hon hade svårt nog att sörja för sig själv. Hon kunde inte betala för flickan, ej heller kunde hon ta henne till sig. Vad barnets far beträffar så fick fru Forsberg av den barnavårdsstyrelsen, som hade fattet om hand, den upplysningen, att han var en "bättre herre" så honom kunde man inte besvär.

Fru Forsberg satte ihjälens för sin lilla stuga i Småland, för till Stockholm och blev portvaktsvår på tog Ana-Lisa med sig. Vid det laget hade Ana-Lisa blivit fru Forsbergs ögonsten, för vars skull den gamla fru stiet med trappskruvar och städningar, omväxlande med att hon passade porren och eldade under värmeledningsrännorna i källaren. Ty även ett skrid så litet bara beböver kläder och skor och mat, för att inte tala om läkare och mediciner. Modern hade fortfarande ingenting att avvara och barnavårdsstyrelsen höll fast vid den »bättre herrens» inte fick oroa.

Så gick tiden, Ana-Lisa hade hunnit bli sex år och skulle börja skolan. Det

Den »bättre herrens» kom i bil, direkt från läget, besjådd av många par ögon, han ringde på hos fru Forsberg, blev inläppt och välkommen. Han tillade flyktigt på Ana-Lisa, uttalande sitt gillande av att hon såg duktig och välkött ut, och stannade på frakost, som fru Forsberg gjort i ordning. Sen bad han att få lämna kappskåpen kvar medan han gick ut några åren, och när han kom tillbaka bjöds han på middag, varpå han beklagade att han inte haft tid med att ställa sig till på hotell och frågade om han inte kunde få rum på fru Forsbergs natt. Jo, visst, den snälla fru Forsberg erbjöd honom sitt egen säng och baddade åt sig själv på ett par stolar i tamburen. Nästa dag bjöds den »bättre herrens» åter på frukost och middag, nästan allt lag han åter i fru Forsbergs säng, och därpå skulle han resa. »Nu», tänkte fru Forsberg, »nu» —. Inte ett ord hade han dock sagt om att själv ta hand om flickan, ja, sanningen att säga hade han knappt sett på barnet sedan han kom. Stunder för arresan var inne, den »bättre herrens» tog hand och tackar. Kunde att låta höra av sig vid tillfälle, strök Ana-Lisa över läret och tyckte att efterom han inte haft tid på ut med henne någon gång, hon kunde få följa med till bil och säga adjö. Där stodo de alltså tillsammans, han, en lång, välklädd och älskad, som inte visste, som föräntamfallt i sin tid sista tillfälle, att i sin sedan flera år efterlängande pappas ansikte. Kanske blev han en smula röd, kanske... ja, vad vet man om vad som rör sig i en mans faderlyhjärna, när han första gången står ansikte mot ansikte med sitt försämdade barn. Men Ana-Lisa såg inte till, hon fiskade upp sin portmoss och efter mycket letande fick han fram två tjugufemöringar, som han överlämnade till Ana-Lisa med en liten uppmaning att vara rädd om pengarna och inte slösa bort dem på snack och dylikt. Sin hoppade han upp i bilen, som satte sig i rörelse och försvann. Ana-Lisa någonsin får se honom mer, det blir en sak som framtiden får vaka över.

Som väl var saknade inte fru Forsberg humor, inte ens när det gällde »bättre herrarnas». Men Ana-Lisa fick i alla fall sin källa — det klarade fru Forsberg så som hon redan kände mycket annat och säkert kommer att få klara åskiltigen i fortsättningen — den »bättre herrnas» hjälp förutan.

Ragnhild Prim.

Senaste nytt!

Handmålad lampskärm på särskilt preparerad oljeduk utförd på egen beställning i alla storlekar och modeller (valfria motiv) exempelvis egna välkända platser o. s. v. Rullgardiner målas. Amatörören förstoras.

K. W. Lindbergs Konstateljé

Regeringsgatan 50, 1 tr. o. g., n. b. Tel. 20 82 28. STOCKHOLM.

Frågorfrågor från landsorten betvaras om. Ombud antagas å platser, där vi ej äro representerade.

Och då — det var ett stort ögonblick — såg hon barn på mig och anade, eller förstod mig. Hon, den mera gammaldmodigt konservativa och strängt disciplinerat anlagda föreståndarinnan förstod mig så mycket, att hon blott sade: »Jag skall gå och tala med drotsningen och lämna svar i morgon.»

Svar fick jag också dagen därpå och drotsningen hade också förstätt! Lyckliga då, då dessa två visade sig första val som tycktes vilja springa sönder min själ.

Ännu en gång fick jag erfara, att Sophiammett ej var någon föreläsning i rättning, utan att den så småningom losar på det, som ej mera passar åt den. Det var när jag varit 2 år på gamla B.

Under dessa år hade jag med andra och hävan sett tusentals nyfödda barn bäras bort, ej till föräldrarna, utan till helt främmande hem.

Är efter år hade jag besökt Hälsovården och frågat om en den länge omtalade fosterbarnslagen snart skulle bli färdig — men det såg alltid till svar: »Det arbetas där på, men det är ej färdig ännu.» Men en dag ringde telefonen och jag fick höra: »Fosterbarnslagen är färdig och kontrollen börjar 1 jan, får vi aneckna syster som fosterbarnsinspektör.»

»Ja, naturligtvis», svarade jag utan ett ögonblicks tvekan, reste till Sophiammett och sade, att nu måste jag sluta för att bli fosterbarnsinspektör.

Och för tredje gången fick jag ett välsignerat förstående ja och fick dessutom kvarstå som Sophiasyster ännu ett par år, lastan fosterbarnsinspektionen ej börde till Hemmets arbetsområde.

Min personliga erfarenhet är därför, att Sophiammett ej styres genom berådande omkonkurrerande stadgar och förordningar, utan att där jämkas och tagas hänsyn till de arbetandes individuella önskaner och läggning.

Mathilda von Koch.

Sjuksköterskans kall och yrke.

(Forts. fr. sid. 1).

förut utmärkte den — är det tredje ledet i utvecklingen och pågår väl nu som bäst. För att få detta något närmare belyst har Tidevarvet fått några sjuksköterskor, representerande olika årsklasser och utbildningsanstalter att ge oss sina synpunkter på frågan, en begäran som på det mest skälvärdiga sätt blivit efterkommen.

Fröken Mathilda von Koch, som tillhör de n, svenska tidig elevgrupp, nämligen 1890 år, tacksägelse till följande förtäglade självbiografiska fragment ge en utmärkt belysning åt den historiska utvecklingen:

Uppfödd på landet hade jag uppnått 13-16 års ålder utan att ha lämnat mitt föräldrahem, emedan jag inom som utom detssamma funnit fullt sysselsättning för mina krafter och mitt intresse.

Likväl hade redan tidigt, sedan jag hört om Emmy Rappes verksamhet som sjuksköterska, något inom mig vickts — en undrande tanke, en obestämmd längtan.

Detta kom mig att vid ett besök i Uppsala söka upp Emmy Rappes på Hospitiets, samt utföra skulle om hennes verksamhet, samt om sjukvårdens.

Men åren och dessa intryck föll i glömska. Många år därefter då min verksamhet inom föräldrahemmet upphörde, kom jag att bo i Stockholm nära det nyigen färdiga Sophiammett.

Fröken Montin, som var föreståndarinnan, kände jag och gick därför upp till henne. Hon visade mig omkring i hemmet och sluttigen, när jag uttryckte, att jag »här skulle vilja bli sjuksköterska», förelög hon, att jag med en önskan uttryckte, att jag ledig skulle om föreståndarinnan för elevenhet vikariera år 18-14 dagar. Jag kunde under tiden studera

förhållandena och sätta mig in uti sjuksköterskans arbeten.

Jag tackade och kom dit.

Men den platsen passade mig ej. Efter första dagen visste jag att jag råkat in i en hemsk, oblyglig skärmsed och efter en åtta dagar bad jag att få utbyta hemstyrelsen mot en vanlig färdig anspråk-lösa stillning.

Och föreståndarinnan var nog tillmötsiggende att bevilja mig 8-14 dagars elevgrupp.

När de dagarna voro slut var mitt beslut fattat om ej möjligt bli en Sophiasyster och jag anmälde mig därtill — för så vitt min mor ej motsatte sig det.

Men det gjorde hon.

Äg med myndighet. Men med sin sorg, sin angest och oro.

Det var då ej så vanligt att bildade flickor blevo sjuksköterskor, ehuru där funnos några föregångerskor. Men för resten var översträngningen, smittan, tvånget m. m.

Och min mor tog detta så hårt, att jag ansåg mig börja delgiva fröken Montin, att jag återtog min ansökan.

Så förgick några veckor, till dess att min äldre bror, som såg och förstod, att detta varligen djupt kastat på mig, hade härom med min mor, på vilken han hade stort inflytande, med det resultat, att hon kom och sade mig, att hon ej ansåg, att jag för hennes skull borde avstå från en uppgift, som jag kände mig hava lust för.

Och Sophiammett tog emot mig, det var år 1890, fast jag var övertygad och jag trivedes utomordentligt väl med arbetet, samt allt och alla.

Jag har hört berättelser, att de första Sophiasystrar tillvaras var ytterst ansträngande och att de utförde oberörda »fosterbarn». Hemmet tycks ha varit en slags klosterprägel och till systrarnas eftersträfvärdiga mål uppstades

försäkelse av egen vilja och önskan, försäkelse av alla världsliga glädjemöjen eller förnödelser, försäkelse och åter försäkelse för ett endast leva och ofra sig för sin patienter, till och med med förbitelse av egna kroppsliga krav.

Och sådana systrar funnos när jag kom in i de framstod för mig som en slags halvänglar, halvlyg på himlens tegel.

Men under min tid på hemmet hade de ett klo ledning redan mycket lätt på de stränga reglerna och föreskrifterna. De som kom till stodo i allmänhet bra ut med arbetet, utan överanstängning eller sjukdom.

Men de, som vid natt och följt främre förenade ålder, till och med någon gång tidigare, togos in, led mera fysiskt som psykiskt. Deras fysik var ännu för vek för arbetet, som de måste utföra, och de hade för litet levat levat för egen räddning.

För att icke entusiasmen för kallat efter några år skulle störcas, så då kände de sig besvikna, började längta — efter vad? — och kände arbetet tungt och trångt.

Efter min erfarenhet då, borde åldersgränsen för sköterskallat sättas högre, men det är möjligt, att arbetsordningen, som kom till stodo i allmänhet skäts och ledighet och trötthet däremot ökas, så att det motvänder den låga åldersgränsen.

Ett oförutgått intryck av, att den stränga regeln var språngd, som sade att systrarnas önskaner för arbetet ej borde beaktas, fick jag när drotsning Sophiammett till det att huvudsakligen resa från mitt arbete för att följa den svenska ambulans som år 1897 skickades till Grekland.

Jag läste en dag i en tidning, att om två dagar skulle ambulansen avresa från Stockholm. Då kastade jag tidningen och läste till och med i tidningen. Träffade lyckligt föreståndarinnan och sade: Jag måste följa med till Grekland, de resa i övermorgon.

Hon såg först ut, som hade hon farhågor för mitt förstånd, men svarade lugnt: »Vad menar syster? Det är ju omöjligt. De som skola resa äro ju redan utresda.» Men sandens var över mig och jag ville blott blott, att jag måste, måste, måste följa med.

ken Lullu Louis, fick som ung flicka sin sjuksköterskeutbildning vid Sophiammett i Stockholm. Fröken Louis svarar på Tidevarvens fråga med följande tankvärda synpunkter:

Jag ser med glädje förventning på den utveckling sjuksköterskernes utdanning och arbetsförhållanden som gjenngår.

För tro icke det är riktigt i skremme bort fra detta arbete med förhållsdrav om skald till gjerningen. Hvem kan på förhåll så hvem der har kald! Otter hender det at der hvor man mindst skulde vente det inden elevernes rekker der kan det pludselig dukke frem — eller utvikles under arbejdsreiser. Og et vist medlemmedt anlegg år å hjælpe og pleie finner vi hos svært mange kvinner.

Det gjæller bare å få bort å gammel sentimentalitet og sette sund og sand idealitet i stedet.

Derfor ser jeg heller ingen fare hvesen for patienter eller pleiersk i åt sykepleien uuddalt betragtes som åt arbeidsfelt likt med andre og åt sykepleierskne ordne sig som lagorganisation med sine specielle interesser og krav. Jeg innstøter i. u. med glæde 8-timersdagen.

Under den naturlige utvikling og meget tyder på at tiden nu er moden for den. Forsvårdskomite kan ønske riktig mange — helst alle lægedøtre ind i sykepleien.

Før hver gang en læges datter gjenngår den 3-årige skolen høyer man høyløyd rop om åt å arbeidsstad som den sykepleierskeveivene har i vor tid — det er den rene mishandling og går på livet løs.

Og blev disse enkelte rop til åt samlet kor fra medicinsk hold så kunde vi kanskje få rykket om med roten hele og kanskje arbeidet som er åt kommuner og institusjoner økonomisk sett har bygget på kvinnernes egne forsøkesbestrang.

Før den som for alvor vil gi sig til dette arbeide blir det anledning nok til å forsake iallefalt. Jeg vil bare peke på en ting som hvile, og fritidene — som for det overlit misbrukes svært og som jo er et av de viktigste punkter når det gjelder elevernes helse og utholdenhet. Ikke bare fysisk men også psykisk har det ju så store betydning. Elevtiden er for de fleste unge piker en valdig omlegning av helse deres indstilling til livet. Og den sinnets ro og likevekt som er så nødvendig for det alvorlige og ansvarfulle arbeide de har valgt, er det etter mit skjøn umulig å finne in til uten ganske store personlige ofre. Men det er min eneste reservasjon overfor den nye tid.

Lullu Louis.

Därefter be vi att få ge ordet åt en svensk Röda Kors-syster, fröken Elsa Pettersson, som är Svensk Sjuksköterskeföreningens andre vice ordförande och en

Läderplastik

Herrplåstik 12:20
Damlånok 11:—

Förstkl. arbete.

En gedigen handarbetad present.

5 kr. insändes med ordern som förskott. Exp. omg. under adr.

N. LINDTON

OSTERÅS, SÖDERTÄLJE.

Korporationsstaten.

(Forts. fr. sid. 1.)

Hur många dessa korporationer skola bli vet man alltså i skrivande stund mycket litet om. Man vet knappast mer om deras uppgifter. I det stora tal varmed Mussolini den 13 stiftade november avslöjade korporationsrådets veckolänga diskussioner om korporationens förklarande han: »Korporationerna skola under statens egid utöva integral, organisk och unitarisk disciplin över landets hela produktion samt, förmedlat det nationella korporationsrådet, lagstifta i fråga om reglerandet av nationens ekonomiska aktivitet. Vilket allt skall ske syftande till öka det italienska folkets rikedom, politiska inflytande och allmänna välfärd. Och nu — i den relation vämd jag den senaste beledsagade — har li Duce uppreat att korporationerna äro instrument för nationens självdisciplin av landets produktion.

Med andra ord korporationerna skola inte bara sköta om platsförmedling, bifogandet av löne- och andra arbetsvillkor, fastställandet av tariffer och priser, rådgivning i fråga om produktionen, de skola också lagstifta om »ekonomiens kollektiva reglering och en enhelig disciplin i hela landets produktion». D. v. s. omplånna inte bara industri utan också åkerbruk, handel, banker, hantverk.

Hur denna mångtalade disciplin skall förverkligas tror ingen för närvarande kunna redogöra för. Ty, som sagt, ännu befinner sig korporationerna på papperet, och inte ens där äro deras konturer klart upptecknade. Det försöks ty, att ett privat åganderättssystem att respekteras. Men i samma andrefrag förklarar man härmed mer aktivt egendom och icke passiv. D. v. s. att man menar att den som ständigt förmerar sina ågodelar den fönnas i fred, men att den som ej så

av dess verkamma krafter. Fröken Pehrson skriver: Ni vilde med anledning av Sophiamemotens 50-årsjubileum veta något om min uppfattning av svensk sjuksköterskaväsendets utveckling. När jag satt på den vackra och världiga minnesten i Konserthuset och hörde vad som där sades, kände jag mig en stund som i en dröm, och skulle Ni just då ha frågat mig vad som hänt i sjuksköterskavärlden på dessa 50 år, så skulle jag kanske ha svarat: det tycks inte ha hänt någonting alls, ty så precis densamma föreföll den svenska sjuksköterskan att vara som hon var för 50 år sedan. Men så som jag plöjtligt läst, att den där bilden av den allt förökande, vakande, lysa system, som ligger en svaf hand på en feberbet panna och ler litet vemodigt överbordigt, är en idealgestalt som allmänheten älskar att föreställa sig, och därför svarar jag nu på Er fråga.

En av de viktigaste saker, som hänt och håller på att hända oss sjuksköterskor är ett i blivitt en kär. Mycket länge ha vi bestått av flera små kårer, Sophiasvår, Rosa Korsgårds, Uppsalasvår, etc., men som också alltmått varje sjuksköterska först och främst kännetecken för dem är ålskar den institution där den utbildas, så har numera sammansvetsningen till en kär, som känner sig som ett och som känner att den bör och måste hålla ihop och så vakt om gemenskapen intressen, blivit verklighet. Ett betydelsefullt steg, låt så vara att det bebövis 50 år att taga det.

Elsa Pehrson.

Stället jag ni vänt oss till en representant för den yngsta generationen

gör, från honom tager staten vad han synes trott vara sitt. På samma sätt med privat initiativ. Aven detta förklarar vara något gott som skall få bibehållas. Men, nota bene, om initiativet i fråga till statens intressen, om det är effektivt och slivduktigt. Annars inget som också härdigt staten som den allt bestämmande.

Exemplet kunde mångdubblas. Men det tjänar så litet till att för närvarande fråga och andra. Det är bättre att fortfarande avvaktat det gigantiska experimentets långsamma realisering. Att man alltmått skall gå mycket sakta och varligt har nämligen Mussolini själv förskräkt. Först antogs vi om korporationstagen, sade han själv för få dagar sedan. Sedan inrättas vi korporationerna. Så iakttaga vad ni har fungera. Och sedan äro vi så småningom mogna för det tredje skedet: det varunder deputeradekammanden öde kommer att avgöras. Vilket med andra ord betyder, att till en början kommer dessa korporationer icke att lagstifta alls utan endast geva råd, förlika, bestämma om priser o. s. v. Och komma troligen att så göra under i varje fall ett par år framåt. »Vi ha ingen hast, sade vidare Mussolini, »ty för fullföljandet av den fascistiska revolutionen ha vi hela dr. hundralet framför oss.»

Det kan alltså litet föröspås att tills vidare förändras just ingenting. Korporationerna, som sagt vara officierat, utgörande organ för statens i dikta-torn förkroppsligade vilja. Där skola sitta ombud för producenterna men samtidigt också ombud för det fascistiska partiet, vilka senare skola kontrollera de förras arbete. Och ytterst kontrolleras så allthop av »generalissimus».

Men — i detta jättexperiment, som är värt den allra största uppmärksamhet, finnas gämda möjligheter så väl till återgång till friaktade liberala grundprinciper som till en utveckling i direkt Stalinsk anda. Det skall bli mycket intressant att se att vilket håll det kommer att styras.

Pier Guire

Vi äro försvarslösa.

(Forts. fr. sid. 1.)

Det samband med livt och människorna, men för det där det ju ändå inte att skilja ut den som något för sig och tro att den kan fungera öberövande av alla de tusen trädar och mänskliga ömtaligheter som bilden ett folks liv.

Vad som strax intresserar då man läser dessa motiöner, är att se om deras uppbovsminn gagnarerna trygghet bakom och bombfölla för oss. Men nej, så berdeliga äro de i varje fall, att det göra de ej. Det heter i herr Wohlnins motiön att vi med en bombfölla kunde ha utstätt att binda en del av den anfallandes bombfölla. Den andra delen skulle vi då fortfarande riskera att få över oss, och den hade ju då mycket mera rätt och anledning att dödligt komma landet till livs. Herr Wohlin medger att risken kvarstår att antallarna flygstridskräfter smogen-tant kunna insättas med mycket stort verkan, mot exempelvis våra järvärger. Han söker samtidigt förlönga faran för civilbefolkningen men glömmar att denna har en envis vara att fördrädesvis flocka sig omkring järnvägar.

Alltså: för ett förtvilt försök att göra det lite svårare och dyrbarare för en anfallande fiend, ett försök vars resultat inte ens den militära bombvergen i god för, skulle vi kasta oss in på dyra-bara experiment, öka rustningsansvansen med vårt bidrag och lörsvaga vår moraliska position.

sköterskaföreningen i gemenskap skall kunna utträtta något. För eleven är det ju numera öändligt mycket bättre ställt än för. Nu bör man nog inte önska, att utvecklingen går mycket längre i den riktningen. Här arbetar skadar inte unga friska människor! Vad man däremot, skulle önska är, att de stötte utsträckning in vad som nu är fallat, finge disponera sin lediga tid. Det är ju vuxna människor som ansvar och förstånd, och inte barn, som måste krypa i säng efter klockslag. Ett så snåvt begränsande av den personliga friheten kan för en del individer bli en större press än de fysiska ansträngningarna.

Att här på i frågan om det mycket omdiskuterade kortklippta håret eller om bruket av civila kläder under elevtiden blir för långt. Båda delarna äro ju önskemål, som inte skana befogeten. Hur än tiderna växla ha vi dock innerst samma önskan som våra föregångare: att hedra kåren och hålla den så högt som möjligt.

Gabriella Silfversvärd.

bländ sjuksköterskorna, fröken Gabriella Silfversvärd, som i följande rader ger ett utmärkt uttryck åt de unga sköterskornas syn på frågan:

För varje år, som går, ställs allt större krav på sjuksköterskan. Det gäller för henne att följa med utvecklingen. Nu tidens sköterska är inte den alltför försäknade barnhärtigt systemen, utan hon bör vara en vakna, mångsidigt intresserad människa för att vara i stånd att handkas med de många uppgifter, som mot henne i modern sjukvård. Den består inte bara i botandet av kroppens skräpigheter, utan för också med så många sociala problem.

Under de sista åren har det gjorts mycket för att lindra den alltför tunga arbetsbördan, som sköterskan fick trott draga med. Det äro ju mycket tacksamma för, då vi liksom andra människor behöva litet hit att ägna oss åt våra privata intressen, något, som var omöjligt för, då sköterskan efter slutad skolarbete var för trott att ens bry sig om, vad som hände utanför sjukrummens värd.

Utomtandade mötas oss ofta med medlidande eller beundran för vårt »uppförande» arbete, men vi vill varken ha det ena eller det andra. Vi ha själva värt vårt yrke och äro föståede vid det, utanför tjänsten vill vi bli betraktade precis som vanliga människor.

Ännu är det mycket övrigt att önska i fråga om arbetsindling för flera kategorier av sköterskor t. ex. privata sköterskor och sköterskor vid en hel del landsortslasarett, där arbetet och lönen inte stå i någon rimlig proportion till varandra. Men där får vi bytt, att tiden och

Vi som länge gått omkring med den föreställningen att vi inte ha något skydd av vårt härväsen, som tvärtom är lika farligt i vårt land som den sprucken skorstenspipa i ett hus, vi vela att denna upplattning övar en stark verkan på ens världssyn och ens önskemål och intressen. Vi måste tro att svenska folk skulle börja se med nya ögon på världsen, om det avstode från att i detta ögonblick gå vidare på det militära vänsnets väg och sätte sig in i det måste leva och klara sig i världen utan vapen. Det skulle säkert med nya ögon och nytt inblikke börja se på nationernas förbund och inte vara så snärt att döma ut dem i stället söka stärka det med sin inats. Det skulle med iver ta del av alla försök att lysa klarhet i bann och att uppriktas en internationell färsörddning och solidaritet mot fredshetsvare. Det skulle kanske börja använda sin hjärna (och sina rikliga medel till utredningar) på att hjälpa till att nå den lösning av folkens sammantvandsproblem på vilken hela vår framtid hänger. Det skulle kräva att de moraliska regler som bestämma individernas sammantvands också tillämpades i folkens uppriktande, och det skulle inse sin egen plikt att börja med att göra Sverige till ett moraliskt land.

Det vore en väg att komma ur den nuvarande försvarslösheten i ett positivt försvar av allt det vi äga och älska i detta land. Ett försvar som hade sina riska churu inte större än det militära utan tvärtom. Ett försvar som det vore en heder och en ära att få prova och offra sig för.

Elin Wägner.

15 år och — redan vuxen...

Femtonåringen — kooperativa korrespondensskola — har vuxit snabbt och säkert. Det är sedan 98.000 svenska medborgare, som denna stjärnskolas givet yttliga kunskaper. I det världiga uppbyggande nadsarbete, som den svenska folkbildningsrörelsen utövar, tar vår skola verksam del. Vårt samarbete med folkbildningens olika organisationer vidgas och fördjupas år från år. Ett vältaligt löfte är att antalet studieciklar, som betagnas sig av våra kursor, övvaligt växlar: i fjöl anmälades 713 nya ciklar.

Vi inbjuda Eder att på ett bekämt sätt ta käändom om vår skola, som är folkbildningens tjänst.

Kooperativa 15rbundets korrespondensskola, Stockholm.

Sänd mig kostnadsfritt Eder: program för de sanna jag underförstått. Svenska (sigt och hemlän) Rikensövning Upplysning och viltvård Literraturläsningen Litteraturhistorien Engelska språket Svenska språket Svenska skönlitteratur Samfundslitteratur Handpöskriftskunskap Textning

Teléfono, med nöjedsänd. Bokhåll. Båbäl nummer. Förtalningskåren i köb. Bög. Långbrottsförbyggelse. Förtalningsförbyggelse. Praktisk räkning. Armath. Geometri. Algebr. Fysik.

Namn: _____ Tid: _____ Adress: _____ (Sändes i Uppat korret, frank med 50 örens främjösk.)

Annonsörernas spalt.

Tidevarvets läsare äro vana att i de annonser som återfinnas i tidningens spalter se värdefulla förmedlare av varor och tjänster, nödvändiga för livets uppehälle och nödort. Vi ha tänkt oss ett för den lärade läsarens kundvara av ett visst intresse att gå en närmare inblick i den verksamhet som ligger bakom den ena eller andra av de annonser som brukas nyans i spalterna, ännu där dessa gilla blit vardagliga ting. Resulthet och kommer därför att under rubriken Annonsörernas spalt gå till en intervju eller ett kort reportage, som förmedlar en närmare bekantskap med de olika verksamhetsområden, vilka representeras på annonsavdelningen.

Föreståndarinnan för denna avdelning är en yng gymnast med utbildning i folkvård, fru Inez Wollart, som vid Tidevarvets beakt berättar om sina erfarenheter av det intressanta och viktiga arbetet. Fru Wollart är sina patienter till stor del skickade från läkare, efter operationer och dylikt, men det är också en hel del yrkesutövare, vilkas arbete är förestående för fötter och ben, som uppökrer hennes motgång: Tandläkare, svervingspatienter och andra, som måste gå och så hela dagar. För trötta fötter finnas löstöd i läder med kålar, smidiga och lätt anpassningsbara. De äro särskilt lämpliga för barn, framhåller fru Wollart, eftersom de äro fjädrande och man därför kan röra foten obehindrat. Wizard åderbräcksstrumpor är en annan specialitet, tvitbara nåstrumpor av stor fasthet och elasticitet, utan gummitrumpornas risker, men sköna och vildande för sängen. »De är visserligen litet dyra», säger fru Wollart, »men så håller de också länge och brukar ge goda resultat. Just för att det verkligen gör nytta är det arbetet så svårt, att patienterna också måste gå glöda över att de blir så mycket bättre. Vi släpper dem inte heller efter första gången. Efter en vecka eller fjorton dagar återkommer de för att eventuella ändringar utföras. Minst fyra olika justeringar ingår i priset.»

Att fru Wollart är mycket upptagen kan man arbeta så tvitbara, att det går inte många minuter förrän nästa patient knackar på dörren — för att få hjälp mot det besvärliga hämncip som värkande och trötta fötter betyder.

Fogelsåldförbundet. Stockholmskräts samlas söndagen den 11 februari 1934 kl. 7 e. m. på Södergårds Studiehög, Götgatan 37, i tr. Programmet kommer att uppta diskussion om någon aktuell fråga — inledare blir Edda Halgersson. Därefter följer sång av Barbro Hedin samt kamratlig samvaro. Alla Fogelsåldförbundet är välkomna.

Fötter, ben och skor.

Damer, som ha det besvärligt med sina värkande fötter och ben samt ha svårt att få passande skor, tag närmare reda på vad det lilla Freika-Wizard fotstöd för ålder förmår utträtta och likaså hur den gummifår, tvit- och stoppara åderbräcksstrumpor med samma nann verkar. — Se och prova också våra bekämda och på samma gång eleganta, ortopediska skor med extra läderpäckningar i hälfötten och följande bakpåkpa.

Lagerssons

Kungälvat 4, andra huset fr. Sursp.

All litteratur

I frödeligt TIDEVARVETS FÖRETAG (Svenska sköta föreläsningar), PAX-GRAMMIFÖRETAG, PAX-REVYORNA med inläggningar av juster Per Öster, Anden C. J. Bränding, Nordenskvad Carl Lindhagen, mastar Carl Bändling och Rikard... (Svenska sköta föreläsningar), Svenska föreläsningar m. Bäckström föreläsningar.

Stockholm 1934

Zetterlund & Thelander Boktryckeri A.-B.

Har Ni prenumererat för 1934?

Gottgör annars det försummade genom att i dag insända prenumerationsavgiften, kr. 6.- på postgiro 1544 till Tidevarvets exp. Trierwaldsgård 2, 3 tr. En ny giroblankett medföljer till Ers